

Vergaderjaar 2013–2014

26 399

Jaarrapportage procedureregeling Grote Projecten

Nr. 14

BRIEF VAN DE COMMISSIE VOOR DE RIJKSUITGAVEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer

Den Haag, 21 mei 2014

Hierbij biedt de commissie voor de Rijksuitgaven u de jaarlijkse rapportage aan over de werking en toepassing in 2013 van de Regeling Grote Projecten¹. De commissie heeft de jaarrapportage in haar procedurevergadering van 17 april 2014 vastgesteld.

Begin 2013 waren negen eerder door de Kamer aangewezen grote projecten in uitvoering. In 2013 heeft de Kamer daaraan één nieuw groot Project toegevoegd, spoorbeveiligingssysteem European Rail Traffic Management System (ERTMS). In 2013 zijn geen grote projecten beëindigd, zodat eind 2013 tien grote projecten in uitvoering waren. De Kamer kan besluiten tot aanwijzing van een groot project indien zij van mening is dat haar controlerende taak vereist dat toegesneden informatie periodiek door de regering wordt verstrekt. De criteria die de Kamer in acht neemt voor het aanwijzen van grote projecten zijn omschreven in artikel 2, tweede lid, van de genoemde regeling.

In artikel 21 van de Regeling Grote Projecten is vastgelegd dat de commissie voor de Rijksuitgaven jaarlijks op de derde woensdag in mei (Verantwoordingsdag) een rapport uitbrengt over de werking en toepassing van de regeling.

De voorzitter van de commissie voor de Rijksuitgaven,
Harbers

De griffier van de commissie voor de Rijksuitgaven,
Groen

¹ Regeling Grote projecten, zoals vastgesteld in de vergadering van 22 juni 2006, Kamerstukken II, 30351; Handelingen II, 2005/06, nr. 94, blz. 5751.

Jaarrapportage 2013 Regeling Grote Projecten

1. Inleiding en samenvatting

Sinds 2004 brengt de commissie voor de Rijksuitgaven ieder jaar een rapportage uit over de werking en toepassing van de Regeling Grote Projecten. De kernpunten uit de jaarrapportage over het jaar 2013 zijn:

- Begin 2013 waren negen grote projecten in uitvoering. De Tweede Kamer heeft op 11 juni 2013 (Handelingen II 2012/13, nr. 93, item 19) besloten om de invoering van het Spoorbeveiligingssysteem European Rail Traffic Management System (ERTMS) in Nederland als groot project aan te wijzen.
- Bij de grote projecten Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Project Mainport Rotterdam (PMR) en de HSL-Zuid is de groot projectstatus onderwerp van discussie geweest tussen de bewindspersonen en de Tweede Kamer. Er zijn in 2013 echter geen grote projecten beëindigd.
- Bij de grote projecten Vervanging F-16 en Rijk- en Regioprogramma Amsterdam, Almere en Markermeer (RRAAM) is besloten de informatieafspraken tussen de Tweede Kamer en de bewindspersonen te herzien.
- De Tweede Kamer heeft in 2013 14 voortgangsrapportages ontvangen; dat zijn er even veel als vorig jaar.
- In 2013 zijn zes voortgangsrapportages binnen de afgesproken termijn door de Kamer ontvangen en zeven binnen een maand daarna. Eén voortgangsrapportage (6e voortgangsrapportage EHS) is later dan de afgesproken termijn aan de Tweede Kamer verzonden.
- De bijbehorende accountantsrapportages werden in 2013 iets minder vaak dan in 2012 binnen de afgesproken termijn naar de Kamer gestuurd. Vier van de acht accountantsrapportages werden in 2013 na de afgesproken termijn ontvangen. Slechts in één geval (HSL-Zuid) verscheen de accountantsrapportage na de feitelijke vragenronde over de voortgangsrapportage.
- De Tweede Kamer heeft in 2013 13 van de 14 voortgangsrapportages inhoudelijk behandeld (de 6e voortgangsrapportage EHS uitgezonderd). Over 10 van de 14 rapportages zijn feitelijke vragen gesteld; 11 rapportages zijn betrokken bij overleggen, vooral bij algemene overleggen.
- Bij het groot project ERTMS is in 2013 een rapporteur benoemd, die namens de commissie het overleg over de uitgangspunten en de informatievoorziening aan de Kamer zal voeren. Ook bij twee andere grote projecten (EHS en RRAAM) zijn rapporteurs namens de betreffende commissie actief.

2. Opzet en achtergrond jaarrapportage 2013

De Tweede Kamer heeft op 22 juni 2006 de Regeling Grote Projecten vastgesteld (Kamerstuk 30 351, nrs. 3–5). Artikel 21 van de Regeling luidt: *«De commissie voor de Rijksuitgaven brengt jaarlijks op de derde woensdag in mei een verslag uit aan de Tweede Kamer over de werking en toepassing van deze regeling in het voorafgaande kalenderjaar»* In deze jaarrapportage geeft de commissie voor de Rijksuitgaven een overzicht van de werking en toepassing van de regeling in het kalenderjaar 2013.

Deze rapportage is de dertiende rapportage die de commissie voor de Rijksuitgaven uitbrengt. Tot 2004 werd gerapporteerd over grotere tijdvakken dan een kalenderjaar.² In 2005 heeft de commissie voor de Rijksuitgaven besloten de jaarrapportages ook daadwerkelijk jaarlijks op te stellen en om de jaarrapportage tegelijk met de departementale jaarverslagen uit te brengen op de derde woensdag in mei (Verantwoordingsdag). Na de jaarrapportages over de kalenderjaren 2004 tot en met 2012 (Kamerstuk 26 399, nrs. 5–13) is deze rapportage over het jaar 2013 de tiende jaarrapportage die op Verantwoordingsdag aan de Kamer wordt aangeboden. De opzet en indeling van de jaarrapportage zijn voor de onderlinge vergelijkbaarheid ieder jaar in grote lijnen hetzelfde gehouden.

3. Grote projecten in 2013

De geschetste ontwikkelingen rond grote projecten in 2013 zijn gebaseerd op het overzicht grote projecten 2013 (bijlage 1).

3.1. Aantal grote projecten en financiële omvang

Begin 2013 bevonden zich negen grote projecten in de uitvoeringsfase. De Tweede Kamer heeft in 2013 één nieuw groot project aangewezen (ERTMS) en geen grote projecten beëindigd. Tabel 1 laat de ontwikkeling van het aantal grote projecten sinds 2004 zien.

Tabel 1. Ontwikkeling aantal grote projecten

Jaar	Aantal grote projecten (per einde jaar)	Nieuwe grote projecten	Afgesloten grote projecten
2004	15	1	6
2005	15	1	1
2006	14	1	2
2007	13	1	2
2008	11	0	2
2009	9	0	2
2010	9	1	1
2011	9	1	1
2012	9	0	0
2013	10	1	0

² 1^e rapportage over de periode 1996–1997 (Kamerstuk 26 399, nr. 1); 2^e rapportage over de periode 1998- juli 2000 (Kamerstuk 26 399, nr. 2); 3^e rapportage over de periode juli 2000-juli 2004 (Kamerstuk 26 399, nr. 3).

Tabel 2 biedt een overzicht van de budgetten van de grote projecten die zich in 2013 in de uitvoeringsfase bevonden.

Tabel 2. Budgetten grote projecten in uitvoeringsfase (x € mln.)

Commissie	Groot project	Budget	Peildatum
DEF	Vervanging F-16	4.500 ¹	31-12-2012
DEF	Pantervoertuigen	2.019	31-12-2012
EZ	Ecologische Hoofdstructuur	2	
I&M	HSL-Zuid	7.272	30-06-2013
I&M	Hoogwater Beschermingsprogramma (HWBP-2)	3.201	30-06-2013
I&M	Zandmaas / Grensmaas	554	30-06-2013
I&M	Project Mainport Rotterdam	1.291	30-06-2013
I&M	RRAAM	5.833	30-06-2013
I&M	Ruimte voor de Rivier	2.405	30-06-2013
I&M	ERTMS	3	

¹ Dit betreft het investeringsbudget, zie Kamerstuk 26 488, nr. 331 (pag. 1) en bijbehorende accountantsrapportage.

² De zesde voortgangsrapportage voor het groot project EHS bevat geen informatie over het totale projectbudget.

³ Het project ERTMS bevindt zich in de verkenningsfase. In een later stadium wordt besloten over de omvang en verdeling van de financiële middelen.

3.2. Voortgangsrapportages in 2013

In 2013 zijn 14 voortgangsrapportages naar de Tweede Kamer gestuurd, evenveel als in 2012 (zie ook tabel 3).

Tabel 3. Ontvangst voortgangsrapportages door de Tweede Kamer

Ontvangst	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Binnen afgesproken termijn (standaard = 3 maanden ¹)	4 (20%)	6 (30%)	4 (20%)	3 (17%)	8 (50%)	8 (53%)	7 (46%)	3 (25%)	8 (57%)	6 (43%)
Binnen 1 maand na afgesproken termijn	12 (60%)	8 (40%)	8 (40%)	13 (72%)	7 (44%)	7 (47%)	8 (53%)	8 (67%)	5 (36%)	7 (50%)
Meer dan 1 maand na afgesproken termijn	4 (20%)	6 (30%)	8 (40%)	2 (11%)	1 (6%)	0 (0%)	0 (0%)	1 (9%)	1 (7%)	1 (7%)
Totaal	20	20	20	18	16	15	15	12	14	14

¹ Afwijkende afspraken: jaarrapportage vervanging F-16 en jaarrapportage EHS.

In tabel 3 is de snelheid weergegeven waarmee de voortgangsrapportages na afloop van de rapportageperiode (peildatum) aan de Tweede Kamer werden aangeboden. Op grond van de Regeling Grote Projecten dienen commissie en bewindspersoon afspraken te maken over frequentie en verschijningstijdstip. In principe is hiervoor de norm afgesproken zoals die in de oude Procedureregeling Grote Projecten was bepaald, namelijk maximaal drie maanden na de peildatum van de rapportages. In het geval van de voortgangsrapportages Vervanging F-16 en EHS is afgesproken om een langere termijn te hanteren, namelijk 5 en 8,5 maanden.

In 2013 is bijna de helft van de voortgangsrapportages binnen de afgesproken termijn naar de Tweede Kamer gestuurd. Net als in 2012 is één voortgangsrapportage later dan een maand na de afgesproken datum ontvangen, te weten de voortgangsrapportage EHS. Deze is in november

2013 aan de Kamer aangeboden, terwijl was afgesproken dat de voortgangsrapportage vóór Prinsjesdag klaar zou moeten zijn.

3.3. Accountantsrapporten in 2013

In artikel 13, lid 1, van de Regeling Grote Projecten staat: «*Bij voortgangsrapportages wordt periodiek, op basis van een nader te bepalen frequentie, doch ten minste één maal per jaar, een accountantsrapport gevoegd met een oordeel over de kwaliteit en volledigheid van de financiële en niet-financiële informatie in de voortgangsrapportage en over de beheersing en het beheer van het project*».

In lid 4 staat: «*Het accountantsrapport wordt als afzonderlijk document aan de Tweede Kamer gezonden, uiterlijk twee weken na verschijning van de voortgangsrapportage waarop het accountantsrapport betrekking heeft*».

Tabel 4. Ontvangst accountantsrapporten door Tweede Kamer (in maanden na verslagperiode)

Ontvangst	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
< 4 maanden	4	9	4	2	8	9	6	4	5	4
4 – 5 maanden	2	1	5	2	2	0	2	2	2	4
> 5 maanden	4	1	0	2	0	0	0	1	1	0
Totaal	10	11	9	6	10	9	8	7	8	8

In 2013 heeft de Tweede Kamer bij acht grote projecten accountantsrapporten ontvangen. Alleen bij EHS worden geen accountantsrapporten opgeleverd. Daar verwijst de Staatssecretaris naar de accountantsrapporten van de betrokken decentrale overheden, die overigens niet aan de Kamer worden gestuurd. In vergelijking met 2012 is de tijdigheid van het opsturen van accountantsrapporten in 2013 gelijk gebleven. Vier van de acht accountantsrapporten zijn binnen de afgesproken termijn ontvangen. Vier van de acht accountantsrapportages werden in 2013 na de afgesproken termijn ontvangen, waarvan in één geval (HSL-Zuid) na de inbrengdatum voor de feitelijke vragen over de voortgangsrapportage.

3.4. Behandeling in commissies in 2013

De commissies hebben de mogelijkheid om voortgangsrapportages voor kennisgeving aan te nemen, dan wel ze te behandelen door feitelijke vragen te stellen en/of deze te agenderen voor een overleg (algemeen overleg, wetgevingsoverleg of nota overleg).

Over 10 van de 14 voortgangsrapportages zijn in 2013 feitelijke vragen gesteld. Daarnaast zijn 11 van de 14 rapportages geagendeerd voor een overleg. In de bijlage van deze evaluatie staat een overzicht van de exacte behandeling per voortgangsrapportage.

In 2013 hebben zich verder ontwikkelingen voorgedaan die betrekking hebben op de groot projectstatus van verschillende grote projecten. Alhoewel deze jaarrapportage het jaar 2013 betreft, worden ook enkele ontwikkelingen beschreven die zich na de rapportageperiode hebben voorgedaan. Onderstaande informatie is actueel tot en met 1 april 2014. Bij het groot project EHS zijn twee rapporteurs actief. Op voorstel van de rapporteurs EHS heeft de commissie Economische Zaken in april 2013 een aantal vragen aan de Staatssecretaris gesteld over de doelen en prestaties die na de decentralisatie van het natuurbeleid gemonitord (kunnen) worden, en over de nationale en internationale rapportageverplichtingen die er op het gebied van natuur (zullen) zijn. De aanleiding van deze

vragen was dat de Algemene Rekenkamer heeft geschreven dat het groot project EHS op gespannen voet staat met de decentralisatie van het natuurbeleid. De Rekenkamer beveelt de Tweede Kamer en de Staatssecretaris dan ook aan nieuwe afspraken te maken over de gewenste informatievoorziening die passen bij de gekozen verantwoordelijkheidsverdeling.⁷ In februari 2014 heeft de Staatssecretaris de Tweede Kamer overigens laten weten dat zij «niet meer apart zal rapporteren over de voortgang van de EHS». De commissie Economische Zaken heeft de Staatssecretaris daarop per brief laten weten dat zij niet eenzijdig veranderingen kan aanbrengen in de groot projectstatus EHS, en dat de Kamer nog terugkomt op de gewenste informatievoorziening. Ook bij het groot project RRAAM is een rapporteur actief. De commissie voor Infrastructuur en Milieu heeft in de procedurevergadering van 16 oktober 2013 besloten dat de rapporteur een voorstel aan de commissie zal doen om de afspraken met de Minister over de informatievoorziening van het groot project RRAAM te herzien. Tevens heeft de commissie besloten de rapportagefrequentie van het groot project te beperken tot één keer per jaar. In de procedurevergadering van 5 maart 2014 heeft de commissie een herziene uitgangspuntennotitie RRAAM vastgesteld. De Minister is gevraagd hierop een reactie te geven. Bij het groot project HSL-Zuid heeft de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu in de 33e voortgangsrapportage aangegeven dat het aanlegproject van de HSL-Zuid is afgerond en dat zij graag bereid is met de Tweede Kamer afspraken te maken over de evaluatie van het eindproject. De commissie heeft hierover nog geen inhoudelijke beslissing genomen.

Ook bij het groot project «Project Mainport Rotterdam (PMR)» heeft de Minister van Infrastructuur en Milieu de commissie in overweging gegeven om de status van het groot project te beëindigen.⁸ In de procedurevergadering van 11 december 2013 heeft de commissie besloten de status van PMR als groot project voorlopig te handhaven. De commissie Defensie heeft tijdens de procedurevergadering van 31 oktober 2013 besloten te bezien op welke wijze het groot project Vervanging F-16 nader wordt ingericht. Tijdens de procedurevergadering van 20 maart 2014 heeft de commissie besloten hiertoe een uitgangspuntennotitie op te stellen.

Voor het nieuw aangewezen groot project ERTMS is een rapporteur benoemd. De Tweede Kamer heeft voor het groot project ERTMS op 4 september een uitgangspuntennotitie gestuurd, waarop de Staatssecretaris op 26 september 2013 heeft geantwoord.⁹ In de procedurevergadering van 19 februari 2014 heeft de commissie voor Infrastructuur en Milieu enkele aanvullende afspraken ten aanzien van de informatievoorziening vastgesteld.

⁷ Kamerstuk 33 750 XIII, nr. 8 (pag. 4) en Kamerstuk 31 865, nr. 46 (pag. 2).

⁸ Kamerstuk 24 691, nr. 119.

⁹ Kamerstuk 33 652, nr. 3.

Bijlage 1.
Grote projecten 2013

Ministerie	Groot project	Document	Kamerstuk	Peildatum	Verschenen op	Behandeld op	Behandelwijze	Kamerstuk
DEF	Vervanging F16	11e VGR	26 488, nr. 331	01-07-2013				
	15-10-2013	17-10-2013 06-11-2013	feitelijke vragen notaoverleg	26 488, nr. 335 33 763, nr. 33				
	Vervanging F16	accountants-rapport	26 488, nr. 331	01-07-2013	15-10-2013	idem	idem	idem
	Pantservoertuigen	14e VGR	26 396, nr. 96	31-12-2012	3-4-2013	25-04-2013 12-09-2013	feitelijke vragen algemeen overleg	26 396, nr. 97
	Pantservoertuigen	Assurance rapport	26 396, nr. 96	31-12-2012	3-4-2013	idem	idem	
EZ	Ecologische Hoofdstructuur	6e VGR	30 825, nr. 188	31-12-2012	6-11-2013	in behandeling	in behandeling	
I&M	HSL-Zuid	32e VGR	22 026, nr. 396	31-12-2012	16-04-2013	17-6-2013	feitelijke vragen	22 026, nr. 425
	HSL-Zuid	33e VGR	22 026, nr. 435	30-6-2013	16-10-2013	4-11-2013	nota overleg	22 026 nr. 451
	HSL-Zuid	Accountantsrapport	22 026, nr. 449	30-6-2013	12-11-2013			
	HWBP-2	3e VGR	32 698, nr. 9	31-12-2012	26-03-2013	23-5-2013 13-6-2013	feitelijke vragen algemeen overleg	32 698, nr. 10 27 625, nr. 306
	HWBP-2	4e VGR	32 698, nr. 13	30-6-2013	25-09-2013	4-11-2013	feitelijke vragen	32 689, nr. 14
	HWBP-2	Accountantsrapport	32 698, nr. 12	30-6-2013	09-10-2013	idem	idem	
	Zandmaas / Grensmaas	23e VGR	18 106, nr. 217	31-12-2012	29-03-2013	17-5-2013 25-7-2013	feitelijke vragen algemeen overleg	18 106, nr. 219 27 625, nr. 306
	Zandmaas / Grensmaas	Accountantsrapport	18 106, nr. 218	31-12-2012	11-04-2013	idem	idem	
	Zandmaas / Grensmaas	24e VGR	18 106, nr. 221	30-6-2013	08-10-2013	5-11-2013 18-11-2013	feitelijke vragen wetgevingsoverleg	18 106, nr. 222 33 750 J, nr. 18
	Project Mainport Rotterdam	12e VGR	24 691, nr. 119	30-6-2013	08-10-2013	3-12-2013	algemeen overleg	31 409, nr. 58
	Project Mainport Rotterdam	Accountantsrapport	24 691, nr. 120	30-6-2012	18-10-2013	idem	idem	
	RRAAM	4 ^e VGR	31 089, nr. 98	31-12-2012	28-02-2013	26-04-2013 05-09-2013	feitelijke vragen algemeen overleg	31 089, nr. 100 31 089, nr. 101
	RRAAM	5e VGR	31 089, nr. 104	30-6-2013	02-10-2013	25-11-2013	nota overleg	33 750 A, nr. 63
	RRAAM	Accountantsrapport	31 089, nr. 105	30-6-2013	04-11-2013	idem	idem	
	Ruimte voor de Rivier	21e VGR	30 080, nr. 64	31-12-2012	26-03-2013	21-5-2013 13-6-2013	feitelijke vragen algemeen overleg	30 080, nr. 65 27 625, nr. 306
	Ruimte voor de Rivier	22e VGR	30 080, nr. 66	30-6-2013	26-09-2013	6-11-2013	feitelijke vragen	30 080, nr. 68
Ruimte voor de Rivier	Accountantsrapport	30 080, nr. 67	30-6-2013	08-10-2013	idem	idem		